

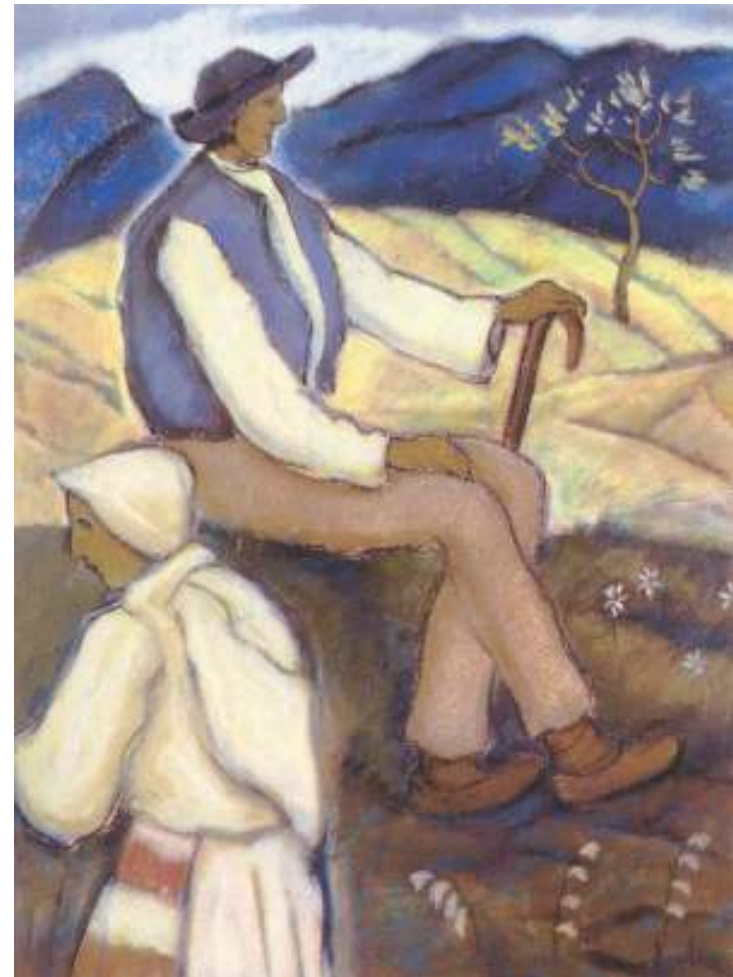
 ON DEMAND BUSINESS™

Pamät'ové inštitúcie a eContent

Milan Zatroch

IBM Global Services
IT Architect

milan_zatroch@sk.ibm.com

Agenda

Kontext digitálneho obsahu

Kultúrny digitálny obsah

Tvorcovia a odberatelia

Používané štandardy

Príklady riešení

Tvorba digitálneho obsahu

Vyhľadávanie informácií

Uchovávanie digitálneho obsahu

Záver

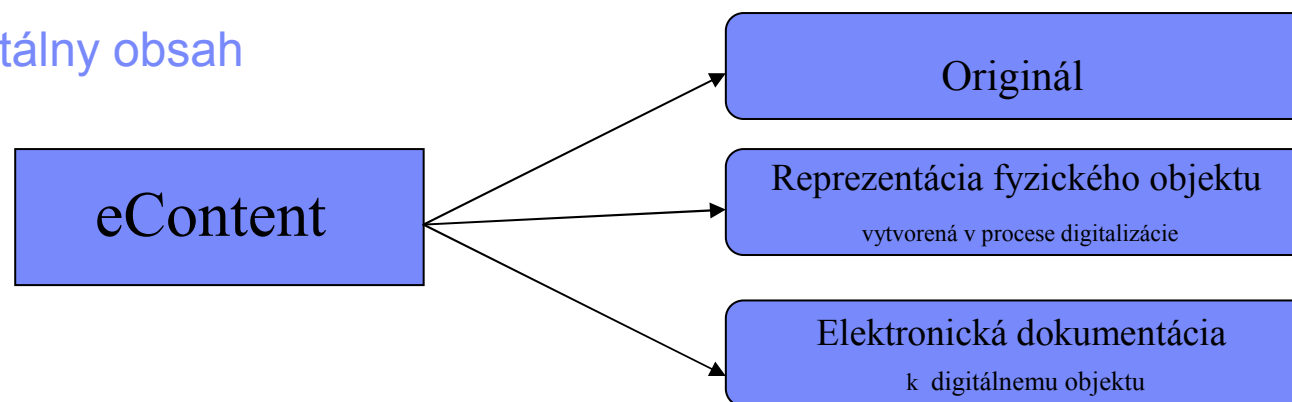

eContentplus – cieľové oblasti

- informácie verejného sektora
- priestorové / geografické údaje
- vzdelávací obsah
- kultúrny a vedecký obsah

(uchovávané kultúrnymi inštitúciami: múzeá, galérie, knižnice, archívy a univerzity, vedecké inštitúcie)

Kultúrny digitálny obsah

- Staré tlače, knihy publikované pred r 1800
- Knihy
- Noviny
- Seriály/Časopisy
- Manuskripty
- Hudobniny
- Mapy
- Fotografie
- Rytiny
- Maľby
- Plagáty

NUMERIC

- Pohľadnice
- Muzeálne artefakty (človek)
- Muzeálne artefakty (príroda)
- Seriály/Časopisy
- Umelecké diela (2D)
- Umelecké diela (3D)
- Iné objekty (muzeálne a galerijné)
- Film
- Videozáznamy
- Audiozáznamy
- Monumenty
- Iné

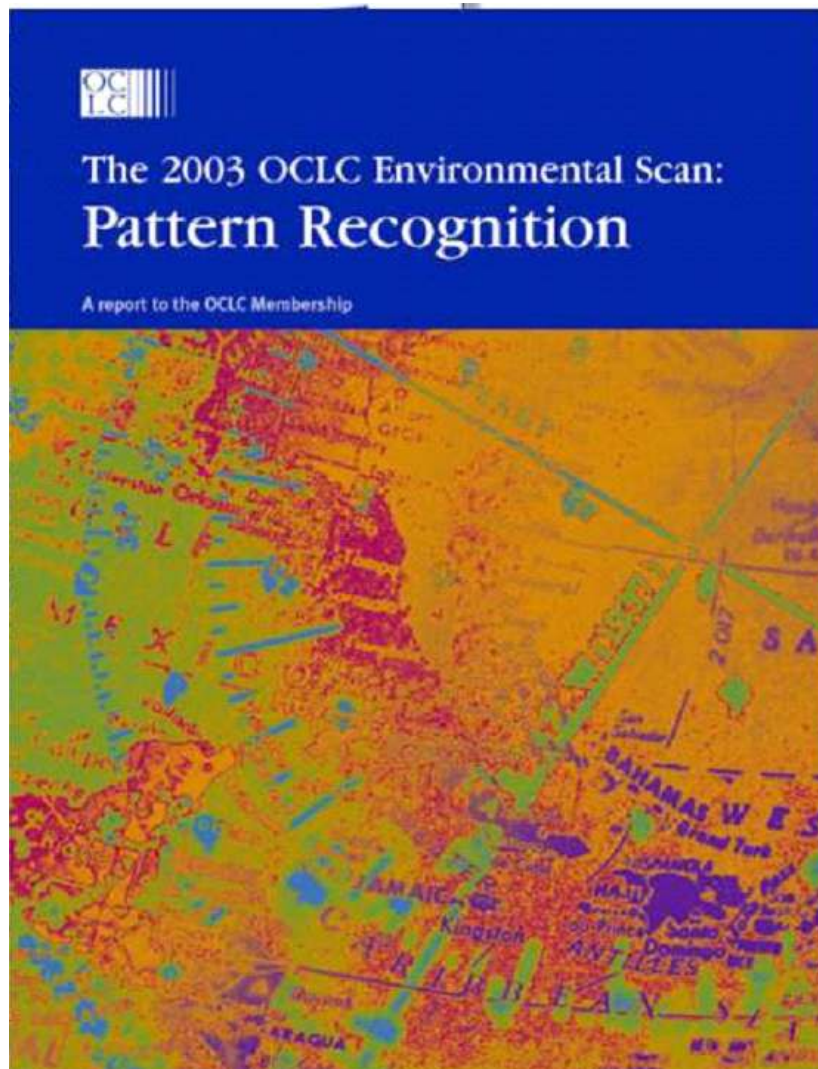
Tvorcovia digitálneho obsahu

- Bibiana
- Divadelný ústav
- Hudobné centrum
- Literárne informačné centrum
- Lúčnica
- Maďarský umelecký súbor Mladé srdcia - Ifjú Szívek
- Múzeum SNP Banská Bystrica
- Národné osvetové centrum
- Nová scéna
- Pamiatkový úrad SR**
- SKZ MK SR
- Slovenská filharmónia
- Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
- Slovenská národná galéria**
- Slovenská národná knižnica**

- Slovenská ústredná hviezdáreň Hurbanovo
- Slovenské centrum dizajnu
- Slovenské národné divadlo
- Slovenské národné múzeum**
- Slovenské technické múzeum Košice
- Slovenský filmový ústav**
- SLUK
- Štátna filharmónia Košice
- Štátna opera Banská Bystrica
- Štátna vedecká knižnica v Prešove
- Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici
- Štátna vedecká knižnica v Košiciach
- Štátne divadlo Košice
- Štátny komorný orchester Žilina
- Tlačová agentúra SR
- Univerzitná knižnica v Bratislave**
- Ústav pre vzťahy štátu a cirkví
- Ústredie ľudovej umeleckej výroby

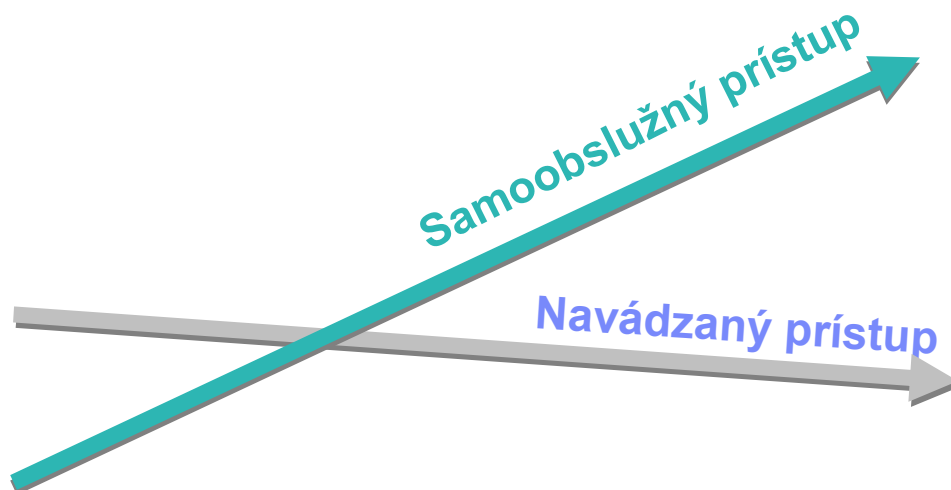
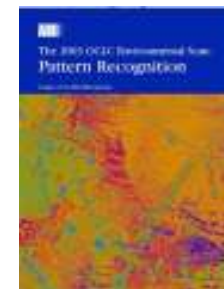

Odberatelia digitálneho obsahu

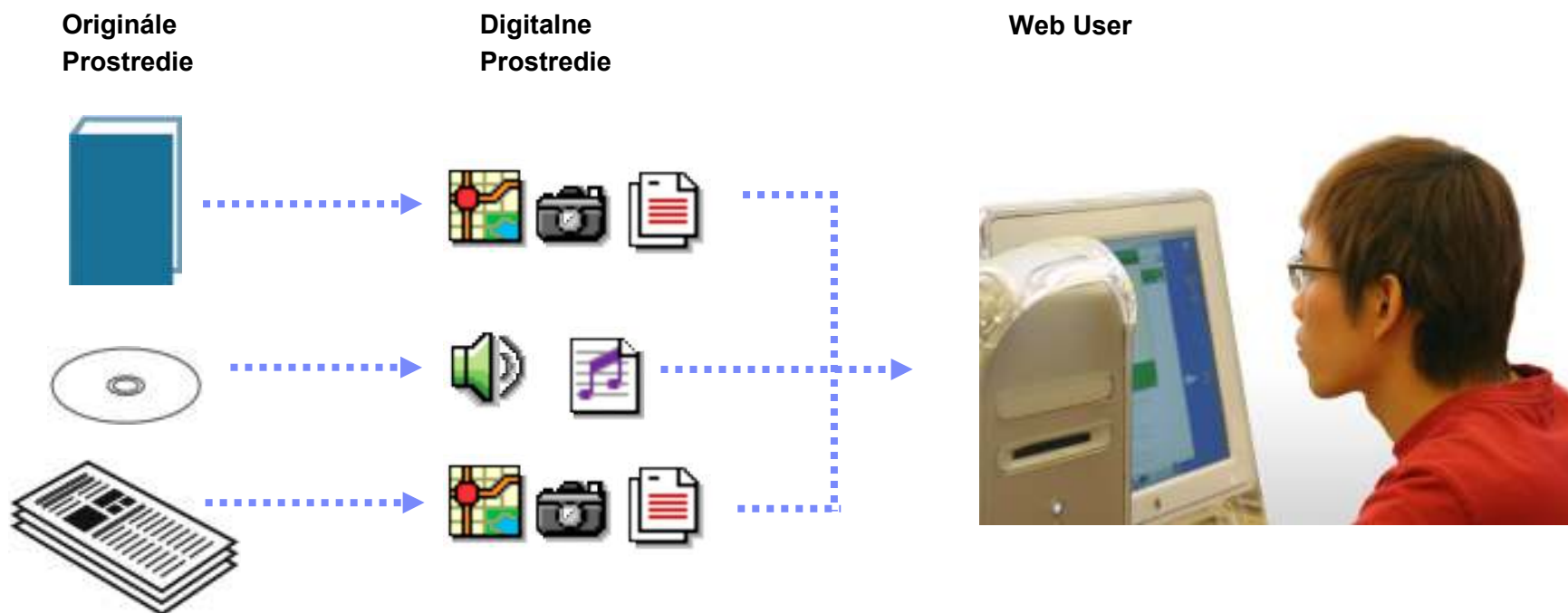
Odberatelia digitálneho obsahu : trendy, ktoré preferujú

1. trend: Zvyšuje sa potreba samoobslužného prístupu

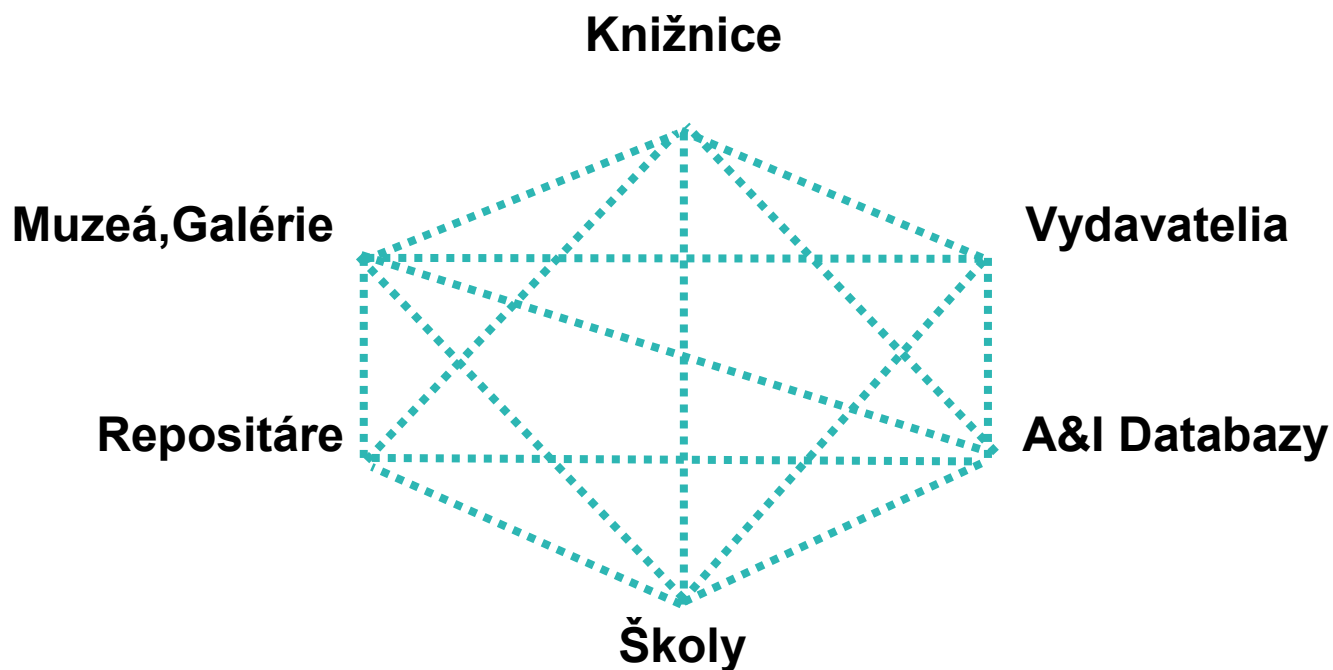
Odberatelia digitálneho obsahu: trendy, ktoré preferujú

2. trend: Disagregácia informácie

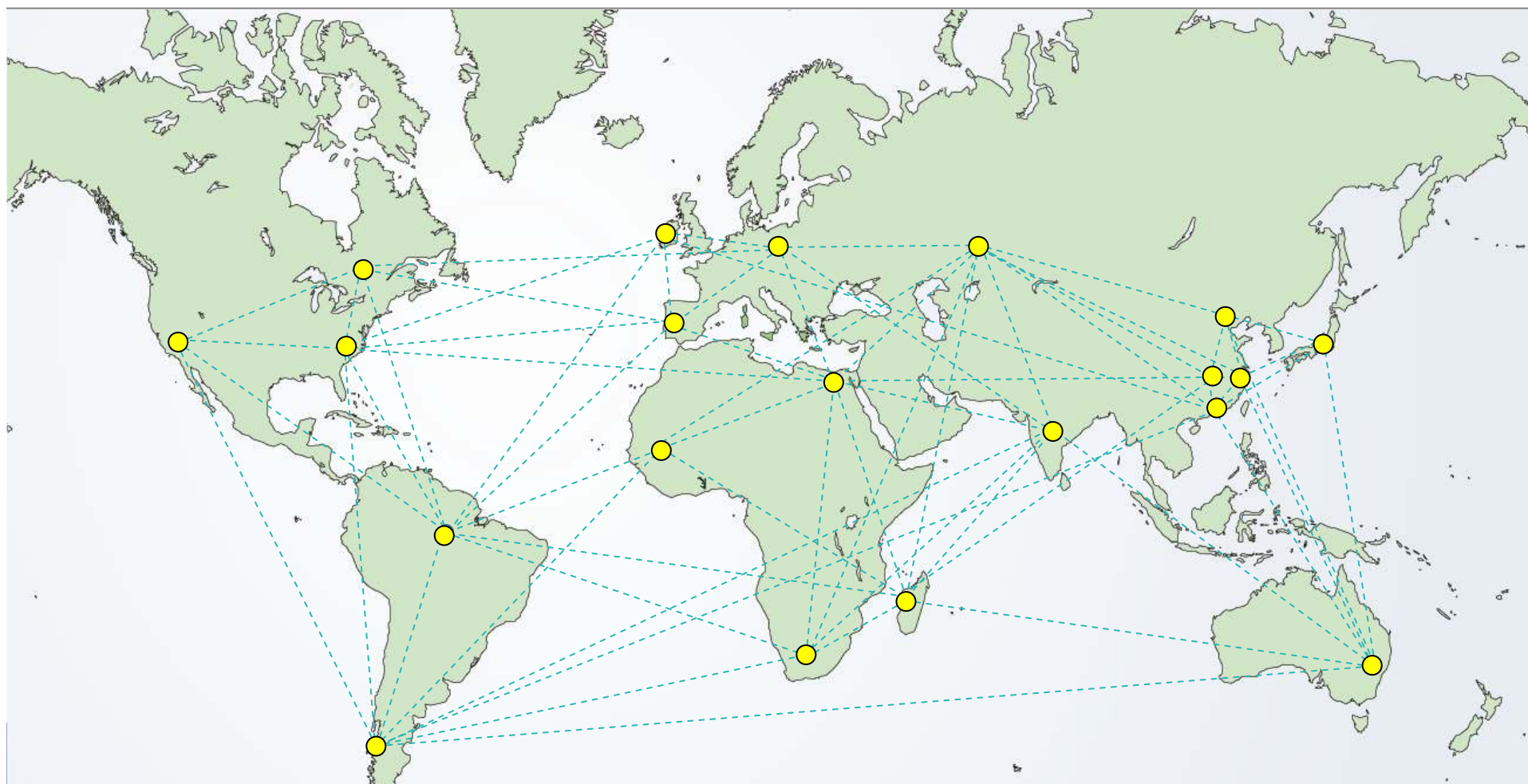
Odberatelia digitálneho obsahu: trendy, ktoré preferujú

3. trend: Nárast spolupráce, potreba interoperability

Odberatelia digitálneho obsahu: trendy, ktoré preferujú

4. trend: Globalizácia informácie

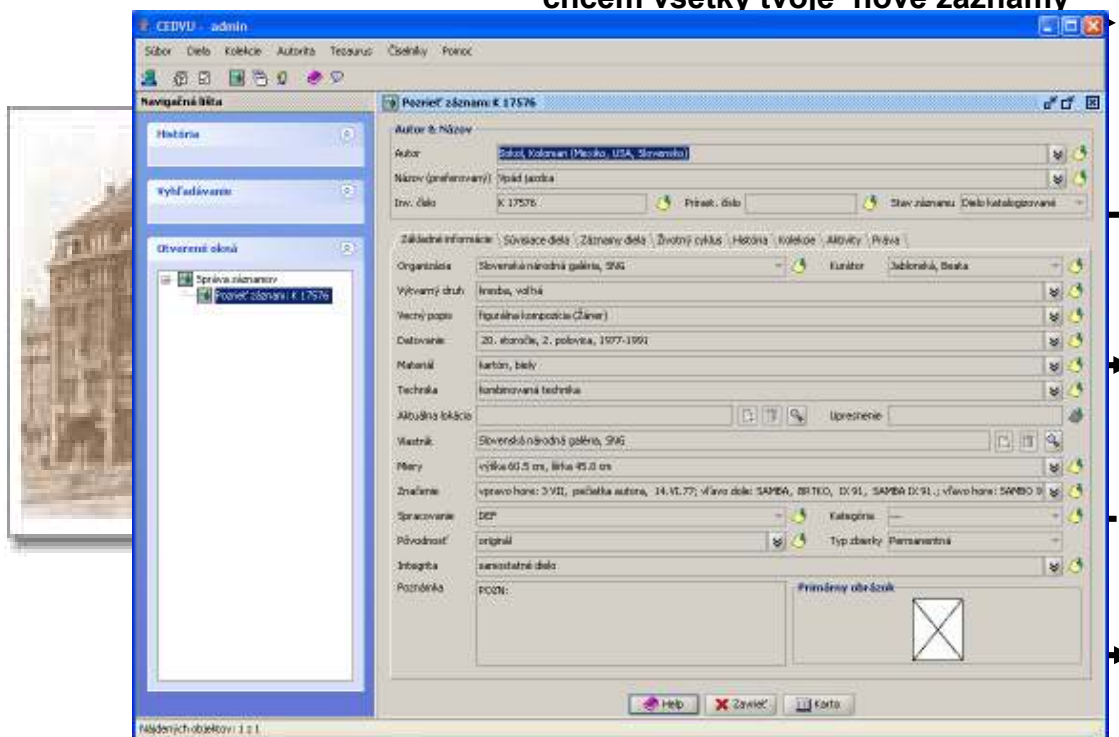
Používané štandardy

Dublin Core	<p>Je formálny štandard pre popis metaúdajov prvkov, definuje minimálne informačné zdroje popisu pre web. Príklad: (<creator>, <description><identifier><format><date> ...)</p> <p>http://purl.org/DC/</p>
MARC Machine Readable Cataloguing	<p>Rodina formátov založená na ISO 2709 pre výmenu bibliograf. a súvisiacich informácií</p> <p>700 1 \a Sokol, Koloman, \d 1902-2003 \x život a dielo \x katalógy \4 aut \4wde (data format)</p> <p>http://www.loc.gov/marc/</p>
AACR2 Anglo-American Cataloguing Rules	<p>Súbor pravidiel pre katalogizáciu rôznych druhov knižničných materiálov, ktoré majú svoj pôvod v Anglo-American Cataloguing Rules. (od 1978 , AACR2-> RDA (Resource Description and Access)) (rule set)</p> <p>http://www.aacr2.org/</p>
CIDOC CRM Conceptual Reference Model	<p>Je medzinárodný štandard (ISO 21127:2006) pre kontrolovanú výmenu informácií o kultúrnom dedičstve. Je to rozširovateľný semantický framework. Odporúča sa ,aby archívy, knižnice, múzeá a iné kultúrne inštitúcie používali tento štandard.</p> <p>http://cidoc.ics.forth.gr/</p>
METS Metadata Encoding and Transmission Standard	<p>Je štandard pre zakódovanie popisných, administratívnych a štruktúrnych metadát týkajúcich sa objektov v digitálnej knižnici objektov vyjadrených pomocou XML</p> <p>http://www.loc.gov/standards/mets/</p>
OAI-PMH Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting	<p>Protokol používaný na zber metadátových informácií z archívov za účelom budovania nových služieb. OAI používa XML cez HTTP. Aktuálna verzia je 2.0</p> <p>http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html</p>
FRBR Functional Requirements of Bibliographic Records	<p>Je koncepčný ER model, ktorý poskytuje zovšeobecnený pohľad na bibliografické univerzum. Popisuje koncepčný model (entity, vzťahy a vlastnosti) navrhuje národný bibliografický záznam a používateľské úlohy.</p> <p>http://www.ifla.org/VII/s13/frbr/frbr.htm</p>

Scenár tvorby digitálneho obsahu – katalogizácia a zber metadát

OAI - PMH

“chcem všetky tvoje nové záznamy”

“mám 267, dám ti posledných 67”

67 records + resumptionToken “”

Scenár prístupu k digitálnemu obsahu

Nájdí objekt kultúrneho dedičstva [DIS MK SR]

4 filtračné kritériá (odstrániť všetky)

- Dátovanie: from 1970 to 1979 (odstrániť) (pridať)
- Typ entity: Lingvistický objekt (odstrániť) (pridať)
- Text Search: "Koloman" (odstrániť)
- Text Search: "Sokol" (odstrániť)

Poradie

3 položiek 1971(1) 1974(1) 1977(1)

zostredných podľa Dátovanie (Najmenšie najskôr)

Na slávu rúk [um:SVK:SPNK:vtls008733474]

Autor	Sokol, Koloman
Dátovanie	1971
Jazyk	slovenčina
Je o	slovenská literatúra
Miesto pôvodu	Slovensko
P448_was_created_by_ref	Sokol, Koloman
Typ entity	Lingvistický objekt
Typ objektu	bačený text

Ukáž súvisiace

Pašovanou ceruzkou [um:SVK:SPNK:vtls008352149]

Autor	Novomeský, Ladislav, Sokol, Koloman
Dátovanie	1974
Jazyk	slovenčina
Je o	básne slovenské
Miesto pôvodu	Slovensko
P448_was_created_by_ref	Novomeský, Ladislav, Sokol, Koloman
Typ entity	Lingvistický objekt

Filtery:

- Autor: "Chmelová, Elena" (1), "Novomeský, Ladislav," (1)
- Názov: "Na slávu rúk" (1), "Pašovanou ceruzkou" (1), "Synovia Slnka mýty a povesti indiánskych kultúr Strednej a Južnej Ameriky" (1)
- Dátovanie
- Je o

Problematika dlhodobého uchovávania

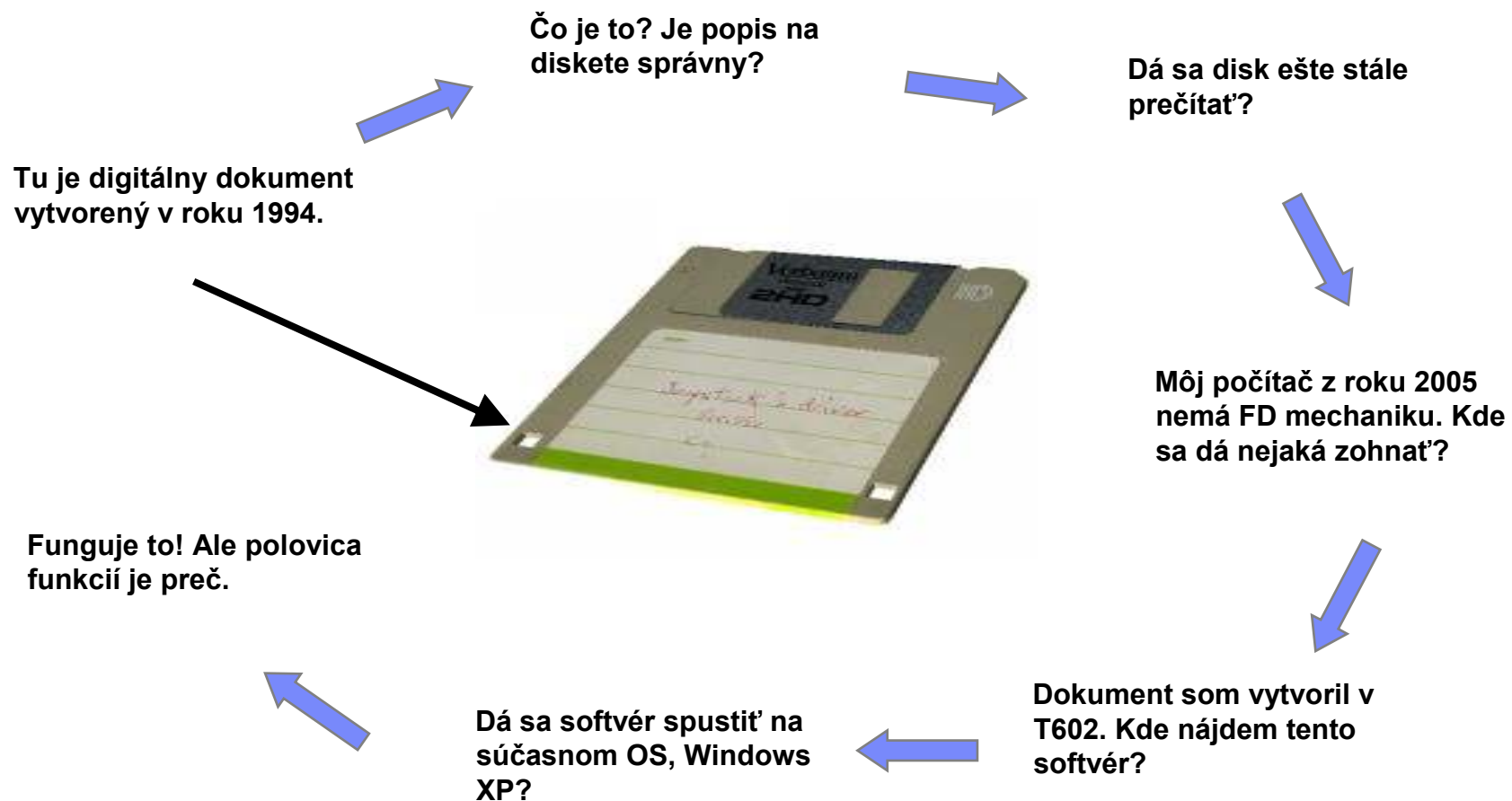
- Dokument vytvorený pred 2000 rokmi. Stále čitateľný voľnými očami.

*Dead Sea Scroll, ~70AD.
Media: Copper.
Language: Hebrew.*

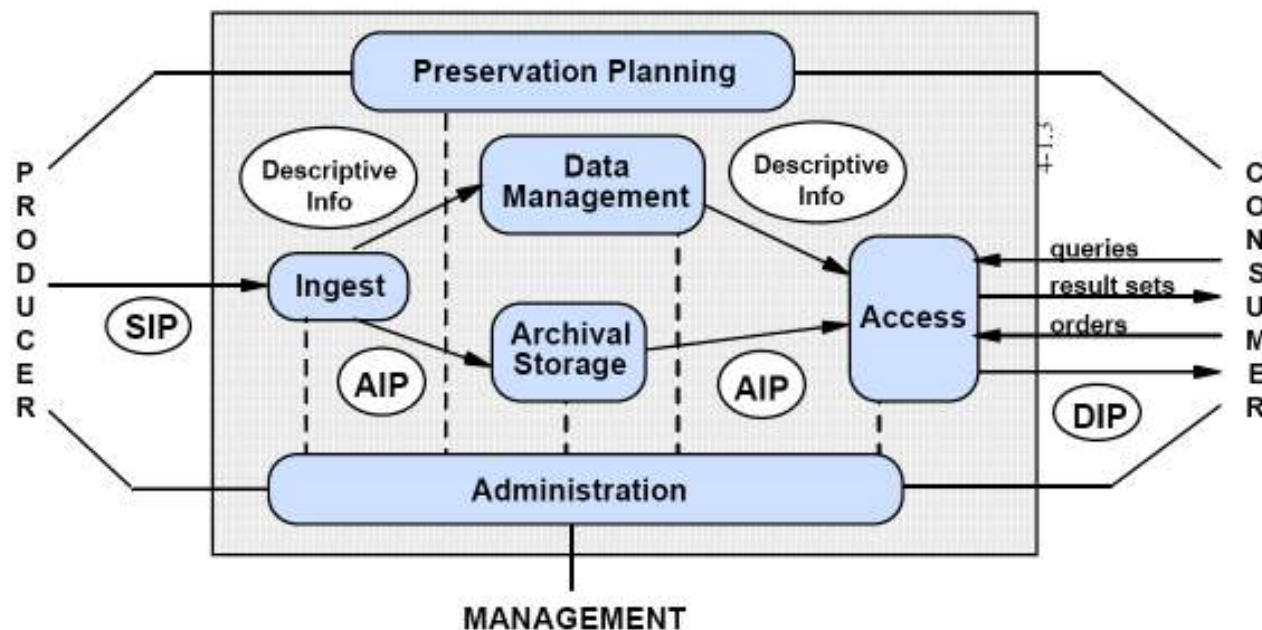

- Informácia vytvorená dnes.
 - Bude zrozumiteľná za 2000 rokov, alebo aspoň za 20 (50, 100) rokov?

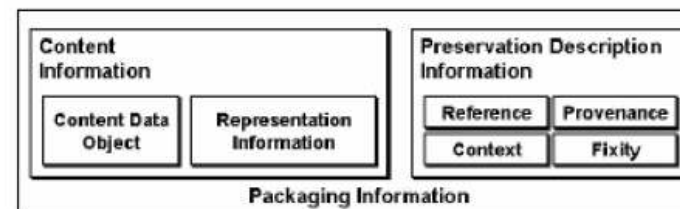
Problematika dlhodobej ochrany a uchovávania údajov

Ako na to – Referenčný model ISO 14721 (OAIS)

AIP

Príklad riešenia: Koninklijke Bibliotheek National Library of Netherlands

www.kb.nl

- viac ako 5,000 titulov (e-journal),
- 11 millionov článkov,
- cca. 11 TB dát,
- kapacita 10 000- 40 000 ingescií denne,
- storage kapacita 25 TB, rozširovateľná do 1,5 PB

IBM DIAS : Digital Information Archiving System

Od r. 2003

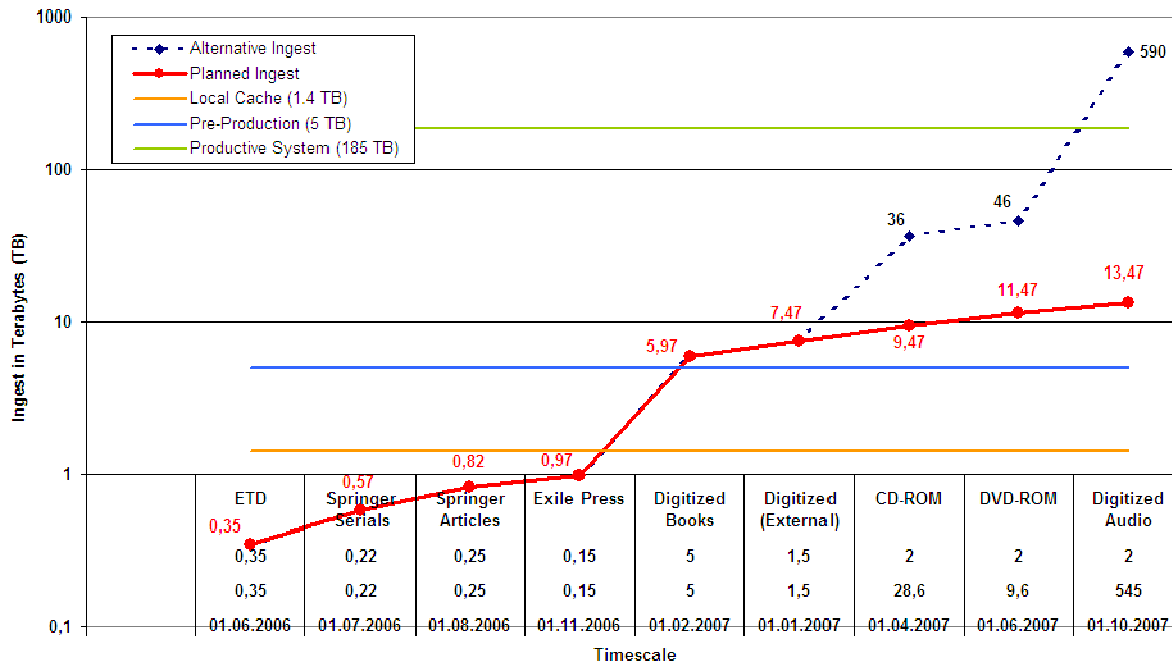

Príklad riešenia KOPAL Deutsche Nationalbibliothek

IBM DIAS od r. 2006

Planned Ingest for kopal (except WEB harvesting)

Záver

- ❑ Zrýchliť tvorbu, zlepšiť dostupnosť a využiteľnosť digitálneho obsahu pamäťových inštitúcií
- ❑ Zvyšovať úroveň spolupráce a interoperabilitu inštitúcií ako aj použitých technológií
- ❑ Využívať odporúčané štandardy
- ❑ Spoliehať sa na skúsenosti a osvedčené riešenia

Ďakujem za pozornosť